

Blaasjeskruid

Blaasjeskruid is een vleesetend drijvend plantje met een prachtige helder gele bloeiwijze. In de Rottige Meente komt groot blaasjeskruid voor en de (zeer) zeldzame klein- en plat blaasjeskruid. De twee laatstgenoemde zijn zeldzaam en komen maar op een aantal plekken in Nederland voor. Ze kunnen zich handhaven in voedselarm, niet vervuild en mineraalrijk water zoals petgaten, plassen, sloten en ondiepe en

droogvallende greppels van trilvenen. Een deel van het blad is omgevormd tot blaasje die dient als fuik waarmee waterdiertjes gevangen worden. Zodra waterdiertjes in contact komen met de antennes van het blaasje gaat er een klepje open en zuigt het blaasje zich vol met water en waterdiertjes. Binnen een half uur zijn de gevangen prooiën verteerd. Het is een klein waterplantje wat grootse dingen kan.

Planning

In 2020 is de eerste fase van het POP3 project uitgevoerd. Fase 2 van het POP3 project start eind september 2022. Als eerste maatregel zal aanwezige begroeiing op de legakkers verwijderd worden. Vervolgens worden er houten palen met slibschermen in rijen nabij de legakkers in het water geplaatst. Om ganzen te weren worden op een aantal palenrijen ganzenwerende rasters aangebracht en linten gespannen. In de winterperiode van 2022 wordt gestart met het plaggen en begreppelen van trilvenen om de watertoevoer te verbeteren. Deze planning is onder voorbehoud en afhankelijk van verschillende factoren zoals weersomstandigheden en vordering van de werkzaamheden.

Aan de slag in de Rottige Meente

Eind 2020 heeft u de eerste nieuwsbrief ontvangen over fase 1 van het POP3 project in de Rottige Meente. Hierin informeerden wij u over de geplande maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren en de historische legakkers van de Rottige Meente te beschermen. Inmiddels zijn de eerste maatregelen, het biologisch visstandbeheer en het verbeteren van de waterinlaat, uitgevoerd. We starten binnenkort met de resterende maatregelen t.b.v. het beschermen van de historische legakkers, het verbeteren van bestaande verlandingsvegetaties en het stimuleren van nieuwe verlanding. In deze nieuwsbrief leest u meer over de maatregelen die we gaan uitvoeren in de tweede fase van het POP3 project. We kijken eerst kort terug op de maatregelen die zijn uitgevoerd in fase 1.

Met vriendelijke groet,
Boswachter Manon van Wesel,
Staatsbosbeheer Súdeast-Fryslân

beheercentrumjubbega@
staatsbosbeheer.nl

Terugblik fase 1

In 2020 heeft u de eerste nieuwsbrief kunnen lezen over fase 1 van het POP3 project. De maatregelen in fase 1 zijn inmiddels afgerond. Zo is er onderzoek gedaan naar de omvang van de visstand, zijn er visdichte roosters geplaatst en hebben er meerdere uitdunningsvisserijen plaatsgevonden. Het petgatencomplex is succesvol afgevisd waar een groot aan-

tal bodemwoelende vissoorten als brasem en kopvoorn zijn overgeplaatst. De komende periode zal het visbestand gemonitord worden om te zien wat het aandeel is aan bodemwoelende vissoorten. Daarnaast zijn er alvast een aantal duikers en stuwen vervangen en nieuwe geplaatst om de waterinlaat te verbeteren.

Heeft u vragen over dit POP3 project?

Neem dan contact op met Staatsbosbeheer
Súdeast-Fryslân per mail:
beheercentrumjubbega@staatsbosbeheer.nl of
telefonisch 0516-425030

Wilt u meer informatie over het POP3-project in de Rottige Meente en/of wilt u de eerste nieuwsbrief lezen? Kijk dan op:

staatsbosbeheer.nl/natuurherstelrottigemeente
En lees mee op ons boswachtersblog:
boswachtersblog.nl/fryslan

Wat gaan we doen in fase 2?

De bijzondere natuurwaarden van Natura-2000 gebied de Rottige Meente staan door verschillende oorzaken onder druk. De legakkers brokkelen langzaam af door wind, golfslag en betreding van ganzen. Daarnaast kan verlanding van petgaten, oftewel open water verandert geleidelijk in land, moeilijk op gang komen door afbrokkeling van legakkers en een verslechterde waterkwaliteit. De verschillende stadiums van verlanding zorgen voor een leefgebied van vele bijzondere plant- en diersoorten. Zo kan een stadium als trilvenen tot wel 70 verschillende plantensoorten huisvesten. Maatregelen zijn noodzakelijk om de historische legakkers te behouden en de biodiversiteit in het gebied te vergroten en

te waarborgen. In het najaar van 2022 starten we met de resterende maatregelen om bestaande legakkers te beschermen en bestaande en nieuwe verlandingsvegetaties te verbeteren of te stimuleren. Deze maatregelen zijn:

- Begroeiing op legakkers verwijderen
- Plaatsen van houten palenrijen met slibschermen
- Aanbrengen van ganzenwerende rasters
- Verbeteren van de waterinlaat
- Plaggen en begreppelen van trilvenen
- Het uitzetten van krabbescheer

Wat gaan we doen om bestaande legakkers te beschermen en te versterken?

De legakkers in de Rottige Meente brokkelen langzaam af door golfslag, wind en betreding van ganzen. Veel legakkers zijn begroeid met bomen en zijn hierdoor ook windvangers. Bij het omwaaien van deze bomen nemen de boomwortels delen van de legakkers mee het water in. Wind in open water zorgt voor golfslag waardoor de randen van de legakkers afbrokkelen. Daarnaast slijten de legakkers langzaam af door betreding van ganzen en door vraat aan jonge rietstengel die aan de rand in het water groeien. Rietbegroeiing aan de legakker werkt als een natuurlijke bescherming, doordat het meer vat heeft

op het klotsende water veroorzaakt door golfslag. Bovendien is rietbegroeiing vanuit de oevers belangrijk voor verlanding van petgaten. Om er voor te zorgen dat legakkers niet langzaam verdwijnen en er verlanding vanuit de oever op gang kan komen worden er een aantal maatregelen uitgevoerd.

Begroeiing op legakkers verwijderen

Het verwijderen van begroeiing, voornamelijk bomen, wordt machinaal uitgevoerd vanaf het water door een kraan op een drijvend platform. Door het verwijderen van deze natuurlijke windvangers blijft

de bestaande legakker zoveel mogelijk intact.

Houten palenrijen met slibschermen plaatsen

Op een aantal plekken worden parallel aan de legakkers houten palenrijen met schermen of takkenrelen geplaatst. Deze bevinden zich enkele tot tientallen meters in het water vanaf de oever. Het zorgt ervoor dat golfslag van het water wordt onderbroken en voorkomt afbrokkeling van de legakker. Tevens zorgt het ervoor dat verlanding in stilstaand water wordt bevorderd en tot ontwikkeling kan komen.

Ganzenwerende rasters

Op een aantal locaties worden bovenop de houten palenrij rasters geplaatst en komen er linten over de legakkers te hangen. Dit zorgt ervoor dat ganzen niet vanuit het water of vanuit de lucht de legakker kunnen betreden, deze kaal kunnen vreten en hun ontlasting hier kwijt kunnen.

Wat gaan we doen om bestaande verlandingsvegetaties te verbeteren en nieuwe te stimuleren?

Binnen een laagveengebied is water allesbepalend en de kwaliteit van dit water is uitermate belangrijk. Het is van belang dat de juiste hoeveelheid water, van de juiste kwaliteit, op het juiste moment en op de juiste plaats in het gebied beschikbaar is. Dit stimuleert verlanding en zorgt voor het verbeteren en in stand houden van zeldzame natuur als trilvenen. Om dit te realiseren worden er een aantal maatregelen genomen.

Verbeteren waterinlaat

Door het optimaliseren van de watervoorziening in de Rottige Meente zal de kwaliteit en kwantiteit van het water toenemen. In 2020 is het gebied voorzien van een aantal nieuwe duikers en stuwen en dit zullen we in 2022 verder oppakken in het belang van duurzaam waterbeheer.

Plaggen en begreppelen trilvenen

Enkele trilvenen in de Rottige Meente zullen kleinschalige geplagd worden. Door verrijking van de bodem worden bijzondere en ty-

perende plantensoorten van trilvenen verdrongen. Door plaggen, de bovenste laag rond afschrapen, komt de voedselarme grond boven te liggen. Hierdoor krijgen bijzondere soorten als moeraskartelblad en zonnedauw weer ruimte om te groeien. Daarnaast zijn trilvenen droogtegevoelig en afhankelijk van voedselarmere en mineraalrijk water. Op een aantal plekken worden daarom greppels, een lange en ondiepe geul, gegraven zodat het water deze bijzondere

trilvenen kan bereiken en beter vast kan houden.

Het uitzetten van krabbescheer

De eerste fase van het verlandingsproces bestaat uit drijvende waterplanten. De drijvende waterplant krabbescheer vervult een belangrijke rol hierin en kan zich razendsnel vermenigvuldigen. Om het verlandingsproces op gang te helpen en te versnellen worden in een aantal petgaten krabbescheer planten uitgezet.

Waar gaan we aan de slag in de Rottige Meente

De maatregelen vinden plaats in een petgatencomplex van ongeveer 60 hectare groot. Dit petgatencomplex bevindt zich ten zuiden van de Pieter Stuyvesantweg en loopt bijna tot aan de Lindedijk (zie groen omliggende vak in de afbeelding)

